

Denk aan het milieu. Denk na voor je print!

Is het verschil tussen kinderen en volwassenen achterhaald?

OPINIE

18/02/14 - 06u21

Minderjarigen dagen ons uit om het verschil te erkennen, stelt Bruno Vanobbergen. Hij is Vlaams kinderrechtencommissaris.

De verruiming van de euthanasiewet naar minderjarigen heeft veel mensen geraakt. Zo ook Paul De Grauwe. In de weekendkrant stelde hij zich oprecht de vraag of we het verschil tussen kinderen en volwassenen niet beter opgeven, nu ook kinderen bekwaam worden geacht een oordeel te vellen over de keuze tussen leven en dood. Het verschil tussen kinderen en volwassenen is ook de inzet in de discussies over het nieuwe jeugdrecht. In de maandagkrant pleitte de werkgroep jeugdsanctierecht ervoor om de uithandengeving van minderjarigen te schrappen. En deze keer net omwille van het verschil tussen kinderen en volwassenen. Beide discussies, hoe verschillend ook, raken aan een zelfde belangrijk vraagstuk. Verdwijnt het verschil tussen kinderen en volwassenen, of is het net cruciaal om dat verschil zeer behoedzaam te bewaken?

© kos.

De vraag naar de verhouding tussen het kind en de volwassene is al eeuwen oud. Grosso modo kunnen daarbij twee manieren van kijken onderscheiden worden. In het top-downmodel geldt de volwassene als het na te DieDe volwassen mens belichaamt het evenwicht tussen verstand en emoties en het kind, in alles tekort schietend, dient zijn kindertijd te gebruiken om dat ideaal zo goed mogelijk te realiseren. In het bottom-upmodel zijn de rollen omgekeerd. Het kind, het naïeve genie, vormt voor de volwassene de bron van moreel handelen. "Zij zijn wat wij ooit geweest zijn en het is dan ook voor hen dat we ootmoedig het hoofd moeten buigen", schreef Friedrich Schiller in 1795. Hij was daarmee een van de grondleggers van een kijk op opvoeding die heel sterk vanuit het

kind zelf wou vertrekken.

Interessant is dat in het Internationale Kinderrechtenverdrag beide bewegingen samenkomen. Kinderrechten staan dan enerzijds voor het belang van het beschermen van kinderen. Volwassenen spelen daarbij een cruciale rol. Kinderen zijn kwetsbaar en afhankelijk van anderen voor het realiseren van hun welzijn. Dat vraagt een volwassen-kind-relatiemodel waarbij de volwassene een grote verantwoordelijkheid draagt voor het kind. Daarnaast omvatten kinderrechten ook een expliciete aandacht voor de participatie van kinderen aan de samenleving. Hierin schuilt ongetwijfeld het revolutionaire karakter van het Kinderrechtenverdrag. Kinderen waren lange tijd niet zichtbaar en waar ze zichtbaar waren, werd er heel vaak weinig belang gehecht aan wat kinderen beleefden en te zeggen hadden. Illustratief hiervoor is het recente onderzoek van de Commissie Samson in Nederland naar het voorkomen van seksueel misbruik in instellingen. Het onderzoek toont bijvoorbeeld heel duidelijk aan hoe kinderen die slachtoffer waren van seksueel misbruik voor 1980 volstrekt niet serieus genomen werden wanneer ze anderen over het seksueel misbruik vertelden.

Diversiteit en verschil

De aandacht voor de participatierechten van kinderen is dus een essentieel element in ons denken over kinderrechten, maar houdt tegelijk ook een risico in. Dat is mooi te illustreren aan de hand van de gedachtegang van Paul De Grauwe. Hij legt immers een directe link tussen het verlenen van rechten aan kinderen en het benaderen van kinderen als een volwassene aan wie rechten worden toegekend. En dat kunnen we omwille van de dubbele beweging in het Kinderrechtenverdrag net niet maken. We kunnen kinderrechten niet koppelen aan het beeld van de volwassen, autonome, vrije en rationele mens. Doen we dit wel, dan zullen kinderen altijd naar de marges van de samenleving verbannen blijven. Kinderrechten dagen ons dan ook uit om het verschil in rekening te brengen. Het verschil tussen kinderen en volwassenen, maar evenzeer de zovele andere verschillen waarmee we in onze samenleving geconfronteerd worden. Samenlevingen krijgen immers niet alleen vorm op basis van begrippen zoals vrijheid, gelijkheid en rationaliteit, maar vandaag misschien nog veel meer op basis van diversiteit en verschil.

Kinderen een stem en een plek geven in moeilijke processen, ook die over de keuze tussen leven en dood, betekent dus geenszins een afscheid van het kind in onze samenleving. Het betekent integendeel het begin van het recht doen aan het verschil. En het is net hier dat de kracht van het voorstel ligt om de uithandengeving van minderjarigen stop te zetten. Beide discussies - hoe verschillend op het eerste gezicht ook - raken een en hetzelfde spanningsveld: kinderen zijn mensen, maar ook steeds mensen in wording. In het

Tweets
Follow

Vlaamse Jeugdraad
@vjr

3h

Werk mee aan een onderzoek rond jongeren en participatie.
[@deschoonmoeder](#) dankt u!
ow.ly/tJGx9

Retweeted by Bruno Vanobbergen

Expand

Bruno Vanobbergen
@KRCommissaris

8h

Is het verschil tussen kinderen en volwassenen achterhaald? - Mijn opinie vandaag in [@demorgen](#)
demorgen.be/dm/nl/2461/Opi...
[#kinderrechten](#)

Expand

Bruno Vanobbergen
@KRCommissaris

17h

Syrisch vluchtelingetje (4) doorkruist in eentje woestijn -
demorgen.be/dm/nl/9616/Onr...

Expand

Bruno Vanobbergen
@KRCommissaris

17 Feb

Boeiende analyse: "Waarom GOK en ZORG geen synoniemen zijn..."
wp.me/p2rYyy-iS [#onderwijs](#)

Expand

Tweet to @KRCommissaris

ziekenhuis, op school, en dus ook in de rechtbank.

De Persgroep Digital. Alle rechten voorbehouden.